

Выходзіць
з 20 снежня
1945 года

НАСТАЎНІЦКАЯ

газета

ВЫДААННЕ АСВЕТНІКАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

№ 11 (5342)
Чацвер,
31 студзеня
2002 года

Містар ДОРЭНБОШ, прадстаўнік Еўрапейскай асацыяцыі школ:

"Што б ты ні рабіў, імкніся рабіць гэта добра"

У рэспубліканскім семінары, на якім абмяркоўваліся праблемы экалагічнага выхавання і фарміравання здаровага ладу жыцця, у якасці ганаровага гасця прымаў удзел містар Дорэнбош, прадстаўнік Еўрапейскай асацыяцыі школ. Ён ахвотна пагадзіўся адказаць на пытанні нашых карэспандэнтаў.

Містар Дорэнбош, напэўна, не толькі я, але і ўсе ўдзельнікі семінара звярнулі ўвагу на вашу зацікаўленасць у абмеркаванні праблем нашай адукацыі і імкненне выказаць наконік і свае думкі...

Так, я задаволены тым, што мне давялося ўдзельнічаць у рабоце семінара разам з кіраўнікамі школ вавай краіны. Гэта яшчэ адна мажлівасць мне, як прадстаўніку Еўрапейскай асацыяцыі школ, больш глыбока пазнаёміцца з адукацыяй Беларусі. Я бачыў, як развіваецца мысленне дырэктараў школ, спецыялістаў адукацыі, падчас абмеркавання, як многа сапраўдных праблем пачынае ўзнікаць у палітыцы нашых краін, якія слухаванне прапановы былі выказаны.

Асноўная мэта майго візіту ў вашу краіну – пазнаёміцца з работай кіраўнікоў сярэдніх навуковых устаноў. Таму ўдзел у семінары, стасункі з дырэктарамі школ і спецыялістамі адукацыі як мага лепш спрыялі гэтаму.

Папярэджаючы ваша пытанне, магу адказаць патлумачыць, чым адрозніваецца дырэктар беларускай школы ад дырэктара школы ў Галандыі.

Дырэктар школы ў Галандыі – гэта сапраўдны бос, ён адказны за ўсё: за памяшканне, за змест адукацыі, за ўвесь штат работнікаў і за вынікі працы педагогаў. У нас, безумоўна, няма такога вялікага кантролю за дзейнасцю школы. Інспектар наведвае яе не больш чым два разы на год. На працягу майго двадзесяцігадовага працы на пасадзе дырэктара былі перыяды, калі я ўвогуле не бачыў ніводнага інспектара ў сваёй школе.

Што абавязкова і свеча-сва трэба зрабіць дырэктару – гэта адрабіць у інспекцыі справядзаны аб прысуды і яе вынікі, калі вынікі добрыя – значыць усё ў

парадку. Інспектары ў нас – сваеасаблівыя судзіі: яны прыходзяць і глядзяць, ці ўсё ты робіш па закону (не ўносіш у працу навукаўнікаў, гэта прывяла дырэктара). Часам яны могуць запітаць пра метады дзейнасці і ці ўсё мы арганізавалі так, каб атрымаць аптымальны вынік.

У нас таксама ёсць у Міністэрстве адукацыі спецыяліст, які куріруе сярэднія навуковыя ўстановы. Напрыклад, наша асацыяцыя дырэктараў школ практычна кожны месяц сустракаецца з такім спецыялістам ці з адпаведным падраздзяленнем. Калі Міністэрства адукацыі выношае якія-небудзь планы, яно ў першую чаргу абмяркоўвае іх з нашай асацыяцыяй. І менавіта з намі яны вырашаюць пытанне, наколькі гэтае новаўвядзенне практычнае і неабходнае для ўкаранення ў практыку работы

школ. А потым, атрымаўшы канкрэтны прапановы, спецыялісты Міністэрства могуць іх мадыфікаваць. Так, па сутнасці, і павінна быць у адукацыі.

У вашай адукацыі час ад часу праводзяцца рэформы – структурныя змяненні і абнаўленне зместу навукаў.

За ўсю маю педагогічную дзейнасць было праведзена чатыры ці пяць такіх рэформ. У Галандыі навукаўнікі таксама скардзяцца: "Пакойнасць месца, сусветнасць, больш свабоднага часу". Але ты не менш у нас – традыцыйная, кансерватыўная адукацыя. Есць дзяржаўныя стандарты і праграмы, таму што на "выхадзе" са школы выпускнікі павінны здаваць дзяржаўныя экзамены, а без належнай якасці ведаў іспыты не вытрымаюць.

Дзесяці 15 гадоў таму ў

нас таксама вырашалася праблема, як перайсці на п'яцідзёнку. І шмат людзей было супраць гэтага. Але калі чыпер вы скажае вучням і настаўнікам што яны абавязаны прыходзіць працаваць у школу ў суботу, напэўна, здарыцца сапраўдны рэвалюцыя. Настолькі ўсе прывыклі да п'яцідзёнка ў навуцы.

Галандская школа ў пэўнай ступені адказвае за выхаванне сваіх вучняў?

Бельмі цікавае пытанне, дзякую за яго. Калі дзіця знаходзіцца ў школе, яна, безумоўна, нясе адказнасць за яго. Аднак як толькі вучань пакідае сцены ўстановы, за яго выхаванне нясуць адказнасць бацькі. Галоўная адказнасць за выхаванне дзяцей ускладняецца на сямя, а потым ужо на школу. У нас не можа быць інакш.

Я, напрыклад, няк не магу зразумець, як школа ці яе дырэктар могуць неслі адказнасць за паводзіны вучня ў нядзелью.

Містар Дорэнбош, ці працуюць у вашай школе такія спецыялісты, як псіхологі, сацыяльныя педагогі, класныя кіраўнікі?

Класныя кіраўнікі ёсць, а вось іншых спецыялістаў мала. Мне падабаецца, што ў вас у школах больш розных педагогічных работнікаў.

Калі ў нашай вучня ўзнікаюць праблемы, яны можа звярнуцца да саветніка. І саветнік пачынае ўступаць у кантакты з усімі неабходнымі яму для вырашэння праблемы структурамі. Школа мае такую сацыяльную каманду, у якую ўваходзяць саветнік, адзін ці два класныя кіраўнікі і яшчэ спецыялісты, якія падабаюцца гэтага работа, усяго чатыры ці пяць чалавек.

У вас працяглая па часу і багатая на падзеі галандская дзейнасць. Якія жыццёвыя і прафесійныя каштоўнасці вы цэніце і ці удалося вам рэалізаваць сябе ў працы?

Я не думаю, што ўсё могуць быць задаволены тым, чаго дасягнуў у жыцці. Калі мне было 18 гадоў, я пачаў глыбока вывучаць родную мову (дацкую), таму што мне падабалася літэратура. І аднаві, дзе я мог прымяніць свае веды – гэта ў навукаўнай дзейнасці. Мне падабалася вучыцца, але я зразумець, што ў арганізацыйных пытаннях магу зрабіць больш, і што, наогул існуюць два напрамкі

у адукацыі, якія мне даспадобы – работа з дзецьмі ў школьных тэатрах і кіраванне школай. Таму я стаў працаваць дырэктарам. Самае галоўнае мае правіла – "што б ты ні рабіў, імкніся рабіць гэта добра".

Магчыма, я чыпер шмат чаго зрабіў бы па-іншаму. Але ўвогуле я магу сказаць, што працаваў добра: з дзецьмі, людзьмі, апошнім часам – у наладжванні міжнародных кантактаў.

Містар Дорэнбош, вы напэўна, ужо выгадалі сваё дзіцё. Ці задаволены вы сваёй адукацыяй?

Мы разам з жонкай выгадалі дзвюх дачок і двух сыноў. Старэйшая дачка – урач, другая – вывучала мастацтва. Магчыма, яна будзе выкладчыкам, але пакуль не працуе па сваёй спецыяльнасці: вырашыла набыць другую прафесію – псіхалага. Адзін сын – эканаміст, другі займаецца інфарматыкай. Усе дзеці маюць вышэйшую адукацыю. Жонка была настаўніцай, але ў нашай краіне мая зарплата была дазваляла ёй не працаваць, а займацца выхаваннем чатырох дзяцей.

І чыпер яна не працуе па спецыяльнасці, затое займаецца ёй, работай з пажылымі людзьмі.

Усім выкладае я даведася, што ў мінулым годзе вы дзейнічалі сваю даўнюю мару – пешшу прайшлі з Галандыі ў Іспанію...

Гэта занадта доўгая гісторыя. 15 гадоў таму назад такая думка ўпершыню прыйшла мне ў галаву. З літаратуры я даведаўся, што першая жанчына-пілгрым прайшла шлях з Францыі ў Іспанію да аднаго святога мясцячка пешшу яшчэ ў 908 годзе. З тых часоў мільёны пілгрымаў дзейнічалі такія вандоры – гэта адна са старэйшых традыцый хрысціянства. Я сказаў сабе: "Пайду". Цэлы год разам з жонкай рытаваўся да таго ж незвычайнай вандоры. Першае пілення мінута года, у дзень калі я выйшаў на пенсію, мы з жонкай адправіліся ў гэтую вандорку. З Галандыі мы рушылі праз Бельгію і Францыю ў Іспанію. За чатыры месяцы і 8 дзён пешшу пераадолелі прыкладна 2 тысячы 800 кіламетраў. Рэпартаж аб нашай вандорцы ў Інтэрнэце.

Дзякую за цікавую размову. Містар Дорэнбош, спадзяюся, яна спадабаецца нашым чытачам.

Ірына КУЛІКОЎСКІХ.

НА ЗДЫМКУ: містар Дорэнбош.

Фота Юрыя БОНДАРАВА.

Калегія абмяркуе вынікі дзейнасці і надзённасці адукацыі

Сёння адбудзецца пасяджэнне калегіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, на парадку дня якой вынесена абмеркаванне вынікаў работы Міністэрства за 2001 год. У дакладзе Міністра адукацыі прафесара Пятра Брыгадзіна будзе дадзены аналіз дзейнасці Міністэрства за мінулы год і вызначаны прыярытэты на бягучы.

Летас Міністэрствам, арганізацыям і ўстановам адукацыі ажыццяўлялася работа па забеспячэнні стабільнага функцыянавання і развіцця сістэмы адукацыі. Намаганні былі накіраваны на рэалізацыю асноўных напрамкаў развіцця нацыянальнай сістэмы адукацыі, вырашэнне задач рэформавання агульнаадукацыйнай школы, стандартызацыі, удасканалення зместу, навукова-метадычнага забеспячэння, форм і метадаў кіравання дзейнасцю, захавання і развіцця сеткі адукацыйных устаноў, развіцця матэрыяльна-тэхнічнай базы, сацыяльнай абароны работнікаў галіны.

Сваім дакладам Пётр Брыгадзіна намерыўся даць тон для канструктыўнага абмеркавання найбольш вострых адукацыйных праблем. Не дасягнутыя задавальняльныя вынікі ўдасканалення зместу школьнага навування. Час, які заставаўся да масавага пераходу базавай школы на новыя вучэбныя планы, трэба з максімальнай эфектыўнасцю выкарыстаць для пазбаўлення ад недахопаў, выяўленых у ходзе эксперыментальнай работы. Неабходна забяспечыць распра-

цоўку зместу адукацыі старшай ступені 12-гадовай школы, павысіць якасць вучэбнай і вучэбна-метадычнай літаратуры.

Патрабуючы уважлівага разгляду пытання, звязанага са структурай і аб'ёмам падрыхтоўкі кадраў для народнай гаспадаркі краіны, у тым ліку для рэформавання сельскай гаспадаркі. Неабходна мета-накіравана працягнуць работу па стварэнні гнуткай, эфектыўнай сістэмы падрыхтоўкі спецыялістаў усіх узроўняў кваліфікацыі, улічваючы патрабаванні рынку працы.

Навука ў ВНУ не заўсёды скіравана на распрацоўку новых тэхналогій, пошук аптымальна навуковых рашэнняў, стварэнне канкурэнтаздольнай, навукаёмкай прадукцыі. Аператыўнае ўкараненне вынікаў навуковых распрацовак у вышэйшых навуковых устаноў у вытворчасці вымагае развіцця інфраструктуры навукова-навацыйнай дзейнасці.

У бягучым годзе намаганні кіруючых органаў сістэмы адукацыі павінны быць накіраваны на выкананне дзяржаўнага прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэвіча, Асноўных параметраў прагнозу сацыяльна-эканамічнага

развіцця на 2001-2005 гг. Пры гэтым прыярытэтай задачай павінна стаць павышэнне якасці навування. Неабходна пашырыць доступ да школьнай адукацыі, стварыць умовы для поўнага ахопу дашкольнай адукацыі дзяцей з 5 гадоў, забяспечыць пераход на п'яцідзёнку навукаўніц тыдзень, удасканаліць структуру прафесійнай адукацыі, перайсці на двухступенчатую сістэму вышэйшай адукацыі.

Галоўным напрамкам удасканалення выхаванняў работы павінна стаць абнаўленне намагаўня усіх узроўняў улад, навукаўных устаноў, сацыяльна-навукаўных інстытутаў грамадства ў справе патрыятычнага выхавання моладзі на глебе дзяржаўнай ідэалогіі, стала пільнай патрабаванне ўзмацнення ўзаемадзейнасці адукацыйных інстытутаў з сям'ёй.

Як і адукацыі напярэдня звязана з узмацненнем здароўя дзяцей. Неабходна прыняць меры па ліквідацыі празмерных нагрузак, увесці жорсткія нарматывы аб'ёму вучэбных заданняў, правесці экспертызу вучэбных планаў і падручнікаў для ўсіх ступеняў школы.

На калегіі мяркуецца абмеркаваць таксама пытанні удасканалення кадравай палітыкі і кіравання сістэмай адукацыі.

Прэс-цэнтр
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
Віктар ІУЧАНІКАЎ.

Вывучаны на саісканне Дзяржаўнай прэміі

Калегія Міністэрства адукацыі вылучыла чатыры работы на саісканне Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь у галіне навукі і тэхнікі па раздзеле "За падручнікі і вучэбныя дапаможнікі для вышэйшых навукаўных устаноў".

"Камплект падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навукаўных устаноў і сістэмы перападрыхтоўкі кадраў машынабудавання прафілю па тэхналогіі машынабудавання аснашчэння" – работа з'яўляецца вынікам вытворча-тэхнічнай, навукова-даследчай і адукацыйна-педагагічнай дзейнасці прафесараў Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі В.М.Кавалёўскага і А.С.Кама-рова, Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта Я.І.Махарынскага і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі В.А.Гарохова з 1985 па 2001 г.

Вучэбныя выданні вызначаюцца сістэматычнасцю і комплекснасцю, даступнасцю і добра ілюстраваным выкладам і распрацоўка.

Асабліва камплекта з'яўляецца выкарыстанне прынцыпу бесперапыннасці падрыхтоўкі студэнтаў да канструктарскай дзейнасці па дысцыплінах кафедры дэталей машын.

Калегія таксама вылучыла на саісканне і "Камплект вучэбных дапаможнікаў па эканамічнай сацыялогіі (Падручнік. Практыкум. Хрэстаматый" аўтараў Г.М.Скало-вай, А.В.Кабяка, А.В.Алаксандравай і "Комплекс вучэбнай літаратуры па агра-рахіміі для вышэйшых і сярэдніх спецыяльных сельскагаспадарчых навукаўных устаноў" прафесараў Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі І.Р.Вільдфлуша, А.Р.Цыганова, дацэнта С.П.Куркіна, дырэктара Ін-стытута глебазнаўства і агра-рахіміі І.М.Бягдзевіча, намесніка дырэктара гэтага інстытута прафесара В.В.Ла-па, былога дацэнта кафедры агра-рахіміі Б.А.Іонаса.

Аддам МАРКЕВІЧ.

Організацыйны камітэт Рэспубліканскай канферэнцыі школьнікаў (конкурсна-даследчых работ) і конкурсу БелЮніор-2002 прыглашае жэлаючых прыняць удзел у рабоце канферэнцыі, якая состоіцца з 11-13 марта 2002 года ў Мінску. На канферэнцыі будуць работваць секцыі па матэматыцы, інфарматыцы, фізіцы, экалогіі, хіміі і біялогіі. По сплосхавішыся многалетней традыцыі пераможцы канферэнцыі ў секцыях інфарматыкі, матэматыкі, фізіцы і экалогіі змогуць прыняць удзел у міжнародных канферэнцыях юных учыняў.

Обращаем внимание будущих участников на то, что третий год подряд вместе с Республиканской конференцией будет проводиться конкурс БелЮниор, который является одним из 500 региональных конкурсов Всемирного смотря научного и инженерного творчества учащихся (Intel International Science and Engineering Fair, сокращенно – Intel ISEF). Школьники из Беларуси своими талантливыми работами привлекли внимание организаторов Intel ISEF. Благодаря спонсорской поддержке Белорусского государственного университета интеллектуальной собственности и корпораций Intel в странах СНГ и Балтии в 2000 и 2001 годах авторы лучших работ по математике и информатике, физике и астрономии получили возможность представить свои результаты на финальном смотре в США. Этот смотр ежегодно собирает более 1200 участников из 48 штатов США и 40 стран мира, представляющих свои работы по 15 научным направлениям. На конкурс представляли прекрасные результаты: завоевали третье место в секции математики среди индивидуальных и командных проектов, одна из работ получила приз от астрономического фонда США. В этом году Региональные конкурсы Intel ISEF будут проходить также в России, Украине, Казахстане. Дополнительную информацию по проведению Intel ISEF и Российского конкурса "Юниор" можно найти по адресам: <http://www.sciserv.org/isef> и <http://www.intel.ru/education/unior>.

Заявку на участие в Седьмой республиканской конференции школьни-ков и конкурсе БелЮниор-2002 необходимо не позднее 20 февраля 2002 года отправить в адрес Оргкомитета. В качестве заявки принимаются результаты вашей работы оформленные в произвольной форме, но отражающие наиболее полным образом цели исследования, полученные ре-

Министерство образования Республики Беларусь, Белорусский государственный университет
Седьмая республиканская конференция школьни-ков
(конкурс исследовательских работ)
по математике, информатике, физике, экологии, химии и биологии
Конкурс БелЮниор-2002

Заявки на доклады в секции информатики и математики присылать по адресу:
Задворному Б.В., факультет прикладной математики и информатики, Белгосуниверситет, пр.Скоринны, 4, Минск, 220050. Тел. служ. (017) 209-50-65, адрес электронной почты: zadvor@bsu.by

Заявки на доклады в секцию физики присылать по адресу:
Жилко В.В., физический факультет, Белгосуниверситет, пр.Скоринны, 4, Минск, 220050. Тел. служ. (017) 209-51-14.

Заявки на доклады в секцию экологии присылать по адресу:
Тимошенко А.И., Международный институт по радиэкологии, ул. Долгоборская, 23, Минск, 220009. Тел. служ. (017) 230-58-50, 238-41-35, адрес электронной почты: tim@isr.minsk.by

Заявки на доклады в секцию биологии присылать по адресу:
Гричик В.В., биологический факультет, Белгосуниверситет, пр.Скоринны, 4, Минск, 220050. Тел. служ. (017) 277-59-36.

Уточнить информацию можно у Натальи Филипповны Горовой (Министерство образования) по телефону (017) 220-98-99.

Обращаем внимание, что судьба ваших работ – теоретических исследований, экспериментов и т.п. – на этом может не закончиться. Мы приглашаем всех желающих (и не только будущих участников конференции) принять участие в заочном конкурсе исследовательских работ учащихся (см. ниже). Отметим, что оргкомитет конференции и конкурса предлагают пригласить наиболее активных участников этих мероприятий (по предметам математика и физика) в августе 2002 года на Восьмую республиканскую летнюю научно-исследовательскую школу учащихся и учителей в п. Лужское Витебской области.

Республиканский заочный конкурс исследовательских работ учащихся
1. Участником конкурса может быть любой учащийся (группа учащихся) средней школы или другого среднего учебного заведения (допускается участие своего учителя или другого преподавателя как руководителя-консультанта исследования (с указанием возможных новых направлений, интересных случаев, нетривиальных приложений и т.п.).
2. Адрес оргкомитета, на который вы можете получить любую необходимую справочную информацию:
Факультет прикладной математики и информатики, Белгосуниверситет, пр. Скоринны, 4, г. Минск, 220050; Задворному Б.В. Тел.: (017) 209-50-65, факс: (017) 226-55-48 (с пометкой: для Задворного Б.В.), e-mail: zadvor@bsu.by

Юбілей Золак беларускай навукі

80 гадоў назад пачалася дзейнасць Інстытута беларускай культуры – першай навуковай установы БССР, папярэдніка Акадэміі наву Беларусі.

Інбелкульт праіснаваў усяго сем без малага гадоў. Афіцыйны дзень ягонага нараджэння – 30 студзеня 1922 года, дата першага агульнага сходу супрацоўнікаў Інбелкульту, на якім было прынята рашэнне аб утварэнні этнографічна-літэратурнай і прыродна-навуковай афіцыйна-педагагічнай дзейнасці прафесараў Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі В.М.Кавалёўскага і А.С.Кама-рова, Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта Я.І.Махарынскага і Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі В.А.Гарохова з 1985 па 2001 г.

Сёння мы з удзячнасцю ўспамінаем тых, хто стаў ля вытокаў гэтай легендарнай навуковай установы: пісьменнікаў І.Д.Луцкіна (Янку Купалу), К.М.Мікевіча (Якуба Коласа), М.І.Гарэцкага, Ф.Ф.Жылуновіча (Шука Гаргана), гісторыкаў У.М.Ігнацюшка і У.П.Ізету, мовазнаўцаў П.А.Бузука, Я.Ю.Лёска, С.М.Некрашэвіча, літэратуразнаўцаў І.І.Замочна, М.М.Пікушова, фалькларыстаў і этнографу І.А.Сербана, А.Шубіцкага, мастацтвазнаўцаў Я.П.Дыду, М.М.Шчакаўскага, юрыста М.Гуткоўскага, Г.Я.Парчына,

заслага А.В.Фадэюшана, батаніка Ц.М.Годнева, медыкаў А.К.Ленца і Т.Цітова, географу-эканаміста Г.І.Гарэцкага і А.А.Смольца, глебазнаўцаў Я.М.Афанасьева.

Цяжка нават уявіць, колькі зроблена было за няпоўныя сем гадоў імі, пачынальнікамі самых розных напрамкаў айчынай навуцы, тытанамі нацыянальнага адраджэння, духоўных бацькамі нацыі. Можна толькі здзіўляцца і канстатаваць: вучоныя-мовазнаўцы распрацавалі навуковую тэрміналогію для асобных галін ведаў і выдалі 19 тэрміналагічных зборнікаў, стварылі тэрміналагічны атлас гаварак Беларусі. Літэратуразнаўцы падрыхтавалі да друку акадэмічны выданні зборнаў твораў беларускіх паэтаў і празаікаў; этнографы сабралі каля 30 тысяч тэкстаў песняў, казак, прыказак, выдалі альбом беларускага арнаменту і апісанне беларускага нацыянальнага адзення; гісторыкі распрацавалі выданне архивных матэрыялаў і вывучэнне рэвалюцыйнага руху на Беларусі; філосафы ўзяліся за агульнае на той час даследаванне па дыалектыцы і гістарычным матэрыялізме; геаграфі выявілі радовішчы карысных выкапняў, якія па сваёй якасці і тэхніцы-эканамічным умовам эксплуатацыі маглі быць выкарыстаны для развіцця школьнай і кэрамінчай галін

прамысловасці; глебазнаўцы склалі глебавыя карты больш чым шэраг выкарыстоўваліся пры аказанні агра-намічнай дапамогі, землеўпарадкаванні і меліярацыі; хімікі стварылі Цэнтральную хімічную лабараторыю і арганізавалі кафедру хімічнай тэхналогіі і г.д., і г.д. І ўсё гэта – пачынаючы літаральна з нуля, у звычайнай рэвалюцыйнай вайнамі краіне...

Можна, зрэшты, і папалкаць – па тым, што маглі б яшчэ зрабіць для Беларусі Інбелкульту і тых, калі б не трагічныя паварот гісторыі ў канцы 1920-х. Прыгадваем: з 15 паваротных членаў Інбелкульту, выбраных у адпаведнасці са статутам 1927 года, 9 былі рэпрэсаваны ў 30-я гады (Я.М.Афанасьеў, М.М.Дурнава, Ф.Ф.Жылуновіч, І.І.Замочна, В.У.Лас-тоўскі, Я.Ю.Лёска, С.Ю.Ма-туляйчыц, С.М.Некрашэвіч, А.А.Смольч, падваргаўся арыштам і У.П.Ізету). А на-аго-агу-агу са 104 штатных супра-ацоўнікаў Інбелкульту, якія працавалі ў ім у канцы 1928 года, у 30-я гады было рэ-прэсавана 48 чалавек. Горкія, страшныя лічбы, на якія мы не можам забывацца нават і падчас аб'яўлення...

І ўсё ж, юбілей. Інбелкульту – восемдзесят. У дзённым дабрачынным святле сённяшняй беларус-кай навуцы прамяніцца вайны золас.

Мікола ЧЭМЕР.

Фізкультурна-спартивні випуск "НГ"

Колькасць іх за апошнія пяць гадоў у сістэме адукацыі знізілася амаль у два разы

— Паколькі год толькі яшчэ паचाўсе, то, канешне, першачатковая задача — працяг выканання Дзяржаўнай праграмы развіцця фізічнай культуры, спорту і турызму ў Рэспубліцы Беларусь. Звернемся

підприємств видавничих. Перше, фізична культура і спорт популяризуються і набувають більш масовий характер; па-друге, павільєща явля- адна магчымасць знайсці ся- можнікі. Напрыклад, выда- вецтва "Прагрэс" выпусціла ў 2001 годзе дапаможнік для настаўнікаў пад рэдакцыяй У.А.Баркова "Урокі фізкультуры в школе". Зараз пад-

- Сподзяюся, што вашы надзеі спраўдзяцца. Дзякуй за размову.

Наталля АЛЁХІНА,

Наталля ІВАНОВА.

Атрымаўшы 14 ачкоў з 18

3 15 країн свету

Фота Геналезы СЯМЁНАВА, БЕЛТА

фізичний практикуванням адрольними гру-
хамі. З цим часу пераняу у больш во-
пытной калег некалькі універсальных
прэчой. Бразавелье сін у асноўным

адмін з яких настауінік адпрацоўваў бясплатна.

Наталля АЛЁХІНА,

Фота Геналезы СЯМЁНАВА, БЕЛТА

Фота Генадзя СЯМЁНАВА. БЕЛТА

**(Зацверджана Пастановай Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь 28.12.2001 № 65)**

**(Зацверджаны Пастановай Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь 28.12.2001 № 65)**

